

Аудандық сарапшылар алқасының шешімі

Әдістемелік кабинет меңгерушісі *Б.Онгаров* Б.Онгаров

Әдістемелік кабинет әдіскері *Жамалк Б.А.Б.А.*

Түсінік хат

5-сынып оқушыларына арналған "Әдеп және парасаттылық" факультативті курсының бұл жұмыс бағдарламасы жалпы білім берудің мемлекеттік стандартының талаптарына сәйкес, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі департаментінің тапсырмасымен «Педагогика» кафедра-лабораториясының ұйымдастыруымен «Парасаттылық мектебі» авторлық бағдарламасы және Қазақстан Республикасының жалпы орта білім беру мекемелеріне арналған «Әдеп» таңдау курсы бағдарламасы, құрастырушы А.Қ. Данкенованың бағдарламасы негізінде жасалды.

Курстың функциялары оқушылардың рухани дамуы мен өзін-өзі тануына, әдеп әліпесі мен парасаттылық негіздерімен танысуға бағытталған.

Бағдарламаның мақсаттары мен міндеттері:

Мақсаты:

Оқушылардың әдеп мәдениетінің негізін қалау және концептуалды тұрақты, позитивті бағдарланған және белсенді өмірлік ұстанымды ұстанатын тұлғаның дамуына ықпал ету.

Міндеттері:

- * Оқушыларға әдеп мәдениетті дамытудағы, адамдарды тәрбиелеудегі рөлін түсіндіру, оның тұлғааралық қатынастарды ұйымдастырудағы маңыздылығын көрсету;
- * Әдеп мен парасаттылықтың, адамның моральдық және қоғамдағы мінез-құлқының арасындағы органикалық байланысты көрсетініз;
- * Оқушыларды әдеп нормалары мен ережелерімен, әдеп тәртібінің компоненттерімен таныстыру;
- * Оқушылардың бойында әлеуметтік қолайлы мінез-құлық және қоғамда барабар өзара іс-қимыл дағдыларын қалыптастыру;

* Оқушылардың жалпы мәдениеті мен ой-өрісін кеңейту, олардың айналасындағыларға құрметпен қарауын қалыптастыру, патриотизм рухын нығайту және басқа ұлттардың әдет-ғұрыптары мен әдет-ғұрыптарын қабылдауда толеранттылық идеясын енгізу;

* Оқушылардың позитивті ойлауын қалыптастыруға ықпал ету;

* Болашақ өзін-өзі табысты жүзеге асыруға көмектесу мақсатында оқушыларға өзін-өзі талдау және үнемі жұмыс жасау дағдыларын үйрету.

Факультативтік курстың жалпы сипаттамасы

Әдеп феномені адамзат өмірінде маңызды орын алады, көбінесе мәдениеттің бет-бейнесін, оның құндылықтарын, сондай-ақ адамның адамгершілік келбетін анықтайды. Әдеп мәдениетімен танысу жас ұрпақтың әлеуметтік бейімделуіне ықпал етеді, жеке өсу мен өзін-өзі жүзеге асырудың негізін қалайды. Қазіргі білім беру этикетті, ең алдымен оның студенттерде жағымды және альтруистік дүниетанымын қалыптасуына ықпал ететін аспектілерін зерттеместен мүмкін емес екені анық.

Бұл бағдарламаның құрылымдық ерекшелігі оқушылардың ересек адамдардың мінез-құлық ережелері туралы тұтас көзқарасын қалыптастыруға және дамытуға ықпал етеді, бұл жасөспірімдерді ересек өмірге бейімдеу мәселесін шешуге көмектеседі. Сабақ барысында оқушылар басқалармен сындарлы қарым-қатынас құру туралы негізгі этикет білімін игере алады.

Оқыту оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келетін диалогтық және тренингтік принциптерге негізделген.

Жұмыс түрлері: әңгімелесулер, талқылаулар, дәрістер, дидактикалық және рөлдік ойындар, тренингтік жаттығулар, ермексаздағы үлгілеу, шағын-шығармалар мен эссе, күнделік жүргізу; тестілеу, тапсырмалары бар карточкалар, сөздікпен жұмыс. Өзін-өзі бақылауға арналған тесттер оқушыларға материалды білу деңгейін өз бетінше тексеруге және бағалауға мүмкіндік береді. Сабақ барысында дәрістер, әңгімелер мен практикалық тапсырмаларды біріктіру ұсынылады. Дидактикалық құралдарды,

Бейнематериалдарды пайдалану көзделді. Мектептен тыс іс – шаралар-түрлі жағдени іс-шараларға бару, оларды кейіннен талқылау қарастырылған.

Базалық оқу жоспарындағы факультативтік курс орнының сипаттамасы:

5-сыныпта -34 сағат, аптасына 1 оқу сағатын қабылдайды.

Күтілетін нәтижелер:

Оқушылардың кең қолданылатын сөйлеу сөздік қорына жеткілікті дәрежеде әдептілік стереотиптерін кіріктіру. Қарым-қатынас жағдаяттарына қарай әдептіліктің қажетті формаларын таңдай білу (кіммен, қайда, қашан, неге айтасын). Тәртіпті мәдениеттің жалпы ережелерін меңгеру.

5- сынып

Аптасына – 1 сағат, жылына – 34 сағат

№	№	Тақырыптар	С/с	Мерзімі	Есептеу
I жартыжылдық, 16 сағат					
I тоқсан, 8 сағат					
1	1	Кіріспе. Әдеп дегеніміз не?	1	07.09	
I. Қарым-қатынас әдебі					
2	1	Сәлем сөздің анасы.	1	14.09	
3	2	Кел, танысайық!	1	21.09	
4	3	Қарым-қатынас мәдениеті. Практикалық жұмыс.	1	28.09	
5	4	Күнтіртібін жоспарлау, уақыттың бағасын білу. (тренинг)	1	05.10	
6	5	Отбасылық әдеп.	1	12.10	
7	6	Шығармашылық жұмыс. Үлкенге – құрмет, кішіге-ізет.	1	19.10	
8	7	Кешірім сұрау әдебі.	1	26.10	
II тоқсан, 8 сағат					
9	8	Сын және сынды қабылдау әдебі.	1	09.11	
10	9	«Бар» мен «Жоқ» әдебі. Парасаттылық мектебі.	1	16.11	
11	10	«Сыйпық» қабылдау және сыйға тарту әдебі.	1	23.11	
II. Жеке адамның өзін-өзі ұстау әдебі.					
12	1	Адамның киіну мәдениеті. Киіну стилі мен тазалық.	1	30.11	
13	2	Заттар сен туралы не дейді?	1	07.12	
14	3	Қыз және ұл баланың қарым қатынасы. Сыйластық әдебі.	1	14.12	
15	4	Қызметтік әдеп ережелері.	1	21.12	
16	5	Субординация.	1	28.12	
II жартыжылдық, 18 сағат					
III тоқсан, 10 сағат					
III. Қонақ күту, тамақтану әдебі.					
17	1	Үй иесі мен қонақ қарым-қатынасы.	1	11.01	
18	2	Дастархан заңдылығы.	1	18.01	
19	3	Жеке, қоғамдық көлік жүргізу әдебі.	1	25.01	
20	4	Саяхаттау әдебі.	1	01.02	
21	5	Әдептілік және олардың әлеуметтік маңызы.	1	08.02	
22	6	Бейресми қабылдаулар: Шай, кофе; пикник	1	15.02	
23	7	Қоғамдық орындар мен көшедегі мінез-құлық	1	22.02	

24	8	Мерекелік мәзірлер мен сән-салтанат стилі. Рөлдік ойындар.(Шет елдік қонақтар)	1	01.03	08.03
25	9				
26	10	Парасаттылық негізін қалыптастыруда қонақпен сөйлесу әдебі.	1	15.03	

IV тоқсан, 8 сағат

27		Қоғамдық орын әдебі.			
28	1	Мәдениет ошақтарындағы тәртіп әдебі.	1	05.04	
29	2	Үйде жүру нормасы.	1	12.04	
30	3-4	Телефон, байланыс құралдарының әдебі.	2	19.26. 04	
31	5	Сабаққа дайындалу әдебі.	1	03.05	
32		Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ!			
33	1	Парасаттылық негізіндегі қарым-қатынас.	1	10.05	
34	2	Тренинг. «Кемел руханият пен биік ақиқаттың жоғары зерделенген парасатын, сапалы мәдениеті мен әдебін, ар мен намысын қатар ұстаған зиялы ұрпақ».	1	17.05	
35	3	Этикет мінез-құлқының принциптері мен компоненттері бойынша қорытынды	1	24.05	
Барлығы			34		

Қолданылған әдебиеттер тізімі.

1. <https://asu.edu.kz/> сайты. Парасаттылық мектебі.
2. <https://bilimdiler.kz/> сайты. Әдеп үйірме сабағының күнтізбелік жоспары. Р.К. Асипова.
3. Ә.Табылдыев. «Тәрбие өрнектері» Алматы «Мектеп» 1989ж
4. Кенжеахметұлы С. Қазақ халқының салт-дәстүрлері. Алматы,2006ж.
5. Халықтық педагогика - даналық мектебі. Аманова Г.Алматы,2012ж
6. Григорьева Т.Г., Линская Л.В., Усольцева Т.П. Основы конструктивного общения. Методическое пособие для преподавателей. – Новосибирск: Изд-во Новосиб. Ун-та; М.: Совершенство, 1997
7. Дик Н.Ф. Начальная школа. Премудрости маркиза Этикета, или Уроки вежливости на каждый день. Серия: С нашим классным - жизнь прекрасна! Феникс. 2008
8. Шорыгина Т.А. Вежливые сказки: Этикет для малышей. – М.: Книголюб, 2004.
9. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы. «Білім туралы» заңы.
10. Б.М Теплов. Психология.
11. С.К Жұмасова. Психология.
12. Қ. Жарықбаев. Жантану негіздері. Алматы.2001 жыл

Бекітемін:

Мектеп директоры

А.Абишева

«30» 01 2021 ж.

Келісемін:

Р.Хайырмуканбетов
Байганин ауданының
білім бөлімінің басшысы

Тақырыбы:

«Әдеп және парасаттылық»

(элективті курс)

5 класс

Орындады: Мәдіт Медиева Г.Б.
(пан мұғалімі)

Ә/Б отырысында қаралды: Әбіл Әбіл.А.С.
(Ә/Б жетекшесі)

Хаттама № 01 «29» 01 2021 ж.

Тексерілді: Мәдіт Мұрынбаева Н.С.
(директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары)

2021-2022 оқу жылы